

Αξιολόγηση Εφαρμογής Προγράμματος Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020»

Ηλεκτρονικός σύνδεσμος στο πλήρες κείμενο της αξιολόγησης: [greece-cyprus. eu]
Στοιχεία επικοινωνίας για πληροφορίες σχετικά με την αξιολόγηση: +30 [τηλέφωνο],
[ηλεκτρονική διεύθυνση]

[Μάιος, 2019]

1. Σύνοψη

[έως 300 λέξεις]

[Συνοπτικό κείμενο σε απλό γλωσσικό ύφος που να αποτυπώνει το σκοπό της αξιολόγησης, το σχεδιασμό και τις μεθόδους αξιολόγησης, τα κύρια ευρήματα ή τάσεις και τη σύνοψη των συμπερασμάτων.]

Η αξιολόγηση αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο του Προγράμματος Συνεργασίας και αξιοποιείται σε όλα τα στάδιά του. Κατά τη διάρκεια υλοποίησης του ΠΣ, αποτελεί μια διαδικασία κριτικής εξέτασης με τελικό σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας του ΠΣ μέσα από τη διαμόρφωση έγκυρης και αντικειμενικής εικόνας για την πρόοδο υλοποίησης και το βαθμό επίτευξης των στόχων του.

Τα βασικά ερωτήματα τα οποία κλήθηκε να απαντήσει ο Σύμβουλος στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης και σε σχέση με την υλοποίηση του ΠΣ, αφορούσαν:

- την Αποτελεσματικότητά του
- το Πλαίσιο Επιδόσεων του
- την Αποδοτικότητά του
- την επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης στο πλαίσιο της Στρατηγικής του
- την αναθεώρησή του
- την προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων του
- την αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας του

Οι βασικές μέθοδοι/εργαλεία που αξιοποιήθηκαν ήταν:

1. Επεξεργασία προγραμματικών κειμένων
2. Στατιστική ανάλυση
3. Ανάλυση SWOT
4. Μήτρα συνάφειας
5. Έρευνες
6. Συνεντεύξεις

Κύρια ευρήματα αποτελούν:

- Η σταθμισμένη αποτελεσματικότητα επί του συνολικού προϋπολογισμού κατά 5,93%, ενώ η αποτελεσματικότητα επί των δημοσίων δαπανών πράξεων διαμορφώνεται στο 7,25%
- Οι δημοσιευμένες προσκλήσεις του ΠΣ, που καλύπτουν σε ποσοστό το 80% του βαθμού ενεργοποίησης του.
- Η αποδοτικότητα του ΠΣ επί του συνολικού προϋπολογισμού που εκτιμάται σε 2,18, κάτι που υποδηλώνει ότι υπάρχει σχετικά ομαλή σχέση μεταξύ φυσικής και οικονομικής προόδου των πράξεων
- Το χαμηλό ποσοστό απορρόφησης και νομικών δεσμεύσεων, σε σχέση πάντα με το συνολικό προϋπολογισμό του ΠΣ

Τα ορόσημα και οι στόχοι που έχουν τεθεί για την πραγματοποίηση του τελικού αποτελέσματος, είναι ρεαλιστικοί και απόλυτα εφικτοί, διαφανείς και συναφείς, καθώς δίνουν προτεραιότητα στην αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων ως προς την επίτευξη των σκοπών του προγραμματισμού.

2. Πλαίσιο και Σχεδιασμός Αξιολόγησης

[Συνοπτικό κείμενο σε απλό γλωσσικό ύφος με:

- σύντομη περιγραφή του Προγράμματος που αξιολογείται,
- το χρονικό διάστημα αξιολόγησης
- τα κριτήρια αξιολόγησης

Το ΠΣ Interreg V-A «Ελλάδα-Κύπρος 2014-2020» αναφέρεται στην περιοχή συνεργασίας Ελλάδα-Κύπρος, η οποία περιλαμβάνει τρεις περιφέρειες NUTS II για την Ελλάδα (Περιφέρειες Κρήτης, Βορείου Αιγαίου και Νοτίου Αιγαίου), ενώ για την Κύπρο επιλέξιμη περιοχή αποτελεί το σύνολο της χώρας (NUTS I), πλην των Κυρίαρχων Περιοχών Βάσεων του Ηνωμένου Βασιλείου, της Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας. Στην νέα περίοδο 2014-2020, προστέθηκε η περιφερειακή ενότητα (πρώην νομός) των Κυκλάδων (NUTS III), με αποτέλεσμα να συμμετέχει η περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου στο σύνολό της. Η γεωπολιτική θέση της διασυνοριακής περιοχής είναι εξαιρετικής σημασίας για την ΕΕ, καθώς βρίσκεται στο σταυροδρόμι σημαντικότερων εμπορικών οδών, με το διμερές ΠΣ να αποτελεί σημαντικό μοχλό ανάπτυξης των επιλέξιμων περιοχών για τη δημιουργία ενός κοινού ευρωπαϊκού χώρου συνεργασίας, που θα συντελέσει στην περαιτέρω

προώθηση της υφιστάμενης συνεργασίας μεταξύ των δυο κρατών-μελών της στο ευρύτερο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής της ΕΕ.

Το ΠΣ περιλαμβάνει δράσεις στους παρακάτω τρεις ΑΠ:

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της επιχειρηματικότητας στη διασυνοριακή περιοχή
2. Αποδοτική χρήση ενέργειας και βιώσιμες μεταφορές
3. Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνων

Κάθε ένας από τους προαναφερθέντες ΑΠ, αναλύεται σε επιμέρους Θεματικούς Στόχους, Επενδυτικές Προτεραιότητες και Ειδικούς Στόχους.

Το χρονικό διάστημα στο οποίο εστίασε ο αξιολογητής, κυμαίνεται από την έναρξη του ΠΣ μέχρι και το τέλος του 2018.

Τα βασικά ερωτήματα τα οποία κλήθηκε να απαντήσει ο Σύμβουλος στο πλαίσιο της παρούσας αξιολόγησης, στόχευαν:

- στην Αποτελεσματικότητα του ΠΣ
- στο Πλαίσιο Επιδόσεων του ΠΣ
- στην Αποδοτικότητα του ΠΣ
- στην επικαιρότητα της λογικής της παρέμβασης στο πλαίσιο της Στρατηγικής του ΠΣ
- στην αναθεώρηση του ΠΣ
- στην προετοιμασία για τις αξιολογήσεις επιπτώσεων
- στην αξιολόγηση της Στρατηγικής Επικοινωνίας

Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, εκτιμήθηκε η πορεία υλοποίησης του ΠΣ σε σχέση με τους στόχους που είχαν τεθεί, τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους και τα προβλεπόμενα κόστη υλοποίησης των έργων. Περαιτέρω, εξετάστηκε κατά πόσο έχουν προκύψει νέες ανάγκες στην ευρύτερη περιοχή, η οποία εμφανίζει κοινές δυνατότητες για ανάπτυξη αλλά και αδυναμίες. Για το λόγο αυτό, πραγματοποιήθηκε εκτενής αναφορά σε στοιχεία που αφορούσαν τους ΘΣ και τις ΕΠ του ΠΣ, ενώ ελήφθη υπόψη το κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον και οι αναπτυξιακές ανάγκες που στη βάση τους αναπτύχθηκε αυτό.

3. Κύρια Ευρήματα

[Συνοπτικό κείμενο σε απλό γλωσσικό ύφος με τα κύρια ευρήματα της αξιολόγησης όσον αφορά στα θέματα της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας με έμφαση στην επίτευξη της στοχοθεσίας των δεικτών, αλλά και της λογικής της παρέμβασης με έμφαση στην επικαιρότητα της στρατηγικής του Π.Σ. και τις νέες ανάγκες, εφόσον έχουν προκύψει. Στο κείμενο δεν θα γίνει αναφορά στα θέματα του Πλαισίου Επίδοσης και στην ενότητα ΣΤ της αξιολόγησης.]

Σημαντική ένδειξη για την πορεία υλοποίησης του ΠΣ αποτελούν οι Δείκτες Αποτελεσματικότητας και Αποδοτικότητας, με τον τελευταίο να προκύπτει από τον λόγο της πρώτης προς την απορρόφηση.

Αναλύοντας εν συντομία τους προαναφερθέντες δείκτες, ως προς την μέτρηση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων του ΠΣ, εφαρμόσθηκε μια προσέγγιση εκ των κάτω προς τα άνω (bottom-up) από το επίπεδο των Έργων στα υπερκείμενα προγραμματικά επίπεδα (ΘΣ, ΑΠ, ΠΣ). Η μέτρηση αυτή προκύπτει από την εκτίμηση του βαθμού υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου κάθε Έργου και στην αναγωγή στα ανώτερα δομικά επίπεδα του ΠΣ με τη μέθοδο της χρηματοδοτικής στάθμισης. Επιπλέον, ο υπολογισμός της αποδοτικότητας έγινε μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων.

Ειδικότερα:

- το ΠΣ παρουσιάζει σε αριθμούς σταθμισμένη αποτελεσματικότητα επί του συνολικού προϋπολογισμού κατά 5,93%, ενώ η αποτελεσματικότητα επί των δημοσίων δαπανών πράξεων διαμορφώνεται στο 7,25%
- η αποτελεσματικότητα αυτή θεωρείται ιδιαίτερα χαμηλή και ανάλογη της απορρόφησης του ΠΣ (2,72%)
- σε επίπεδο ΑΠ, τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα επί δημόσιας δαπάνης πράξεων παρουσιάζει ο ΑΠ3 με 6,00% και επί συνολικού προϋπολογισμού του ΠΣ με 4,98%
- τη χαμηλότερη αποτελεσματικότητα επί δημόσιας δαπάνης πράξεων παρουσιάζουν οι ΑΠ1 και ΑΠ2 με τιμές 5% και 3% αντίστοιχα
- λαμβάνοντας υπόψη τις δημοσιευμένες προσκλήσεις, το ποσοστό του βαθμού ενεργοποίησης του ΠΣ ανέρχεται στο 80%
- η αποδοτικότητα του ΠΣ επί του συνολικού προϋπολογισμού εκτιμάται σε 2,18, κάτι που υποδηλώνει ότι υπάρχει σχετικά ομαλή σχέση μεταξύ φυσικής και οικονομικής προόδου των πράξεων

- πολύ υψηλή αποδοτικότητα εμφανίζει ο ΑΠ2 (2,38), ενώ χαμηλή αποδοτικότητα εμφανίζουν οι ΑΠ1 (1,24) και ΑΠ3 (1,95)

Μέσα από την ανάλυση του ελέγχου της λογικής παρέμβασης, το κυριότερο εύρημα που προκύπτει είναι ότι η στρατηγική του ΠΣ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική λογική και προγραμματική συνέχεια. Αυτό παρατηρείται από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο στοχοθεσίας, με τις προβλεπόμενες δράσεις, όπως εκείνες κατηγοριοποιούνται σε ΕΠ, να είναι συμβατές με τους ειδικούς στόχους του ΠΣ. Παράλληλα, εντοπίζεται ικανοποιητική συνάφεια του ΠΣ με τα προβλήματα και τις ανάγκες που διαμορφώνονται από την τρέχουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση, ενώ προβλέπεται επίτευξη των δεικτών αποτελέσματος του ΠΣ για το 2023, λαμβάνοντας υπόψη το τρέχον μακροοικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο.

4. Συμπεράσματα & Συστάσεις

Τα συμπεράσματα και οι συστάσεις της Αξιολόγησης του ΠΣ διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, καθώς αποτυπώνονται οι δραστηριότητες των εγκεκριμένων Έργων, ενώ δύνανται να χρησιμοποιηθούν για την αναθεώρηση του ΠΣ, το σχεδιασμό των νέων παρεμβάσεων και την προετοιμασία του νέου ΠΣ και την υποστήριξη των αρμοδίων λήψης αποφάσεων στη χάραξη πολιτικών.

Στα κυριότερα συμπεράσματα συγκαταλέγεται το γεγονός ότι η στρατηγική του ΠΣ χαρακτηρίζεται από ικανοποιητική λογική και προγραμματική συνέχεια από το ανώτερο έως το κατώτερο επίπεδο στοχοθεσίας, με τους ΕΣ να είναι συμβατοί με τους ΘΣ.

Στα θετικά συμπεράσματα της αξιολόγησης, καταγράφεται ότι με βάση τις δημοσιευμένες προσκλήσεις, ο βαθμός ενεργοποίησης του π/υ του ΠΣ έχει αγγίξει σχεδόν το 80%.

Επιπλέον, παρά το γεγονός ότι ο δείκτης αποτελεσματικότητας του ΠΣ δεν θεωρείται ιδιαίτερα υψηλός για ένα πρόγραμμα που έχει ολοκληρώσει τον 3^ο χρόνο υλοποίησης, αν συνυπολογιστεί ο ρυθμός απορρόφησης των ενταγμένων έργων, τότε προκύπτει ένας αρκετά ικανοποιητικός δείκτης αποδοτικότητας.

Στα αρνητικά συμπεράσματα της αξιολόγησης, συγκαταλέγεται το χαμηλό ποσοστό απορρόφησης και νομικών δεσμεύσεων, σε σχέση πάντα με το συνολικό προϋπολογισμό του ΠΣ. Η καθυστέρηση που καταγράφηκε στην απορρόφηση των εγκεκριμένων πόρων του ΠΣ αποτυπώθηκε ξεκάθαρα και στο Πλαίσιο Επίδοσης, με τους περισσότερους οικονομικούς δείκτες που παρακολουθούν τις πιστοποιημένες δαπάνες ανά ΑΠ να είναι σε πολύ χαμηλά ποσοστά υλοποίησης.

Τέλος, οι συστάσεις της Αξιολόγησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των παρεμβάσεων που περιλαμβάνονται στο ΠΣ και συγχρηματοδοτούνται με πόρους της ΕΕ με στόχο μεταξύ άλλων και την ενημέρωση όλων των ευρωπαϊκών πολιτών.

Συνομογραφίες

ΠΣ	Πρόγραμμα Συνεργασίας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΘΣ	Θεματικός Στόχος
ΑΠ	Άξονας Προτεραιότητας
ΕΠ	Επενδυτική Προτεραιότητα
ΕΣ	Ειδικός Στόχος